barraskilo barraskiloautokarabanak.eus ZEZILIOENEA HOTELA • JATETXEA

KULTURA

'Titikornio' bularreko minbiziaren inguruko eleberria aurkeztu du Irati Garmendiak

'Xomorro lapurra' aurreneko album ilustratuaren jarraipena da, baina begirada eta sakontasun handiagoz mintzatu da orain. Bizipen pertsonalak eta fikzioa ditu oinarri.

Irati Garmendia ordiziarra. Erein argitaletxea.

Entzun

Izaro Villarreal | Ordizia 2026/09/10

Familia bat. Eguneroko bizitza, barreak, eztabaidak, negarrak eta kezkak. Eta, bat-batean, bonba bat erdian. Ez da Gaza edo Ukrainako gerra bateko bonba, baizik eta diagnostiko gaizto batek dakarren eztanda: bularreko minbizia. Horixe da Irati Garmendia Aranburuk (Ordizia, 1994) *Titikornio* eleberri berrian kontatzen duena. Erein argitaletxearekin ondu duen bigarren lana da, eta gaur aurkeztu du Donostian. 2022an argitaratutako *Xomorro lapurra* album ilustratuan bezala, oraingoan ere bularreko minbizia izan du hizpide, baina begirada eta sakontasun handiagoz.

«Gai delikatua da bularreko minbizia, askotan tabutzat daukaguna, baina adin guztietan landu beharrekoa, eta oso beharrezkoa», azaldu du Garmendiak. Album ilustratuan baina gai pisutsuagoak landu ditu orain, hausnarketa sakonagoetarako bide eman du, eta era gordinagoan aritu da. Izan ere, *Titikornio* ez da gaixotasunaren inguruko kontakizun soila. Heriotza, harremanak, sexualitatea eta irudimena bezalakoak ere agertzen dira, familiako kide bakoitzarengandik begiratuak. Finean, diagnostikoak ez dio soilik gaixoari eragiten; ingurukoen bizitza ere astintzen du, eta norberak bere modura egiten dio aurre egoerari.

Bizipen pertsonalak

Idazlearen kontakizun pertsonalean oinarritzen da, 2017an bularreko minbizia diagnostikatu baitzioten bere amari. «Itsaso zakar batean murgildu ginen», nabarmendu du. Urte eta erdiko prozesua izan zen, eta idazketa barruko korapiloak askatzeko tresna bihurtu zitzaion Garmendiari: «Beti gustatu izan zait idaztea, baina orduan terapia gisa hartu nuen». Denborarekin, ordea, bigarren diagnostiko bat iritsi zitzaien familiara: amonarena.

June da eleberrian aurreneko diagnostikoa jasotzen duena, emakume gazte bezain indartsua, bikotekidea eta bi seme-alaba dituena. Baina Juneren istorioak ez du protagonismo osoa hartzen. Mikel bikotekidearen beldurra ere nabari da, ez baitaki zer egin, zer esan edo nola lagundu. Markel seme nerabeak dena jakin nahi du, baina ez daki nola adierazi uneoro sentitzen duena, eta Kattalin alaba txikiak, berriz, ulertu egin nahi du; helduek metaforak erabiltzen dituzte gertatutakoak kontatzeko, baina ez ditu ulertzen. Azkenik, Kontxi dago, Juneren ama, familiaren beste begirada bat eskaini eta bilobak sendo eusten dituena. Baina nork eusten du Kontxi?

Hirugarren pertsonan kontatzen du eleberria, baina ez dago ikuspegi bakarrari lotua. Narratzaileak kamera baten modura jarraitzen du pertsonaia bakoitza. «Eleberria idazten hasi nintzenean konturatu nintzen pertsonaia bakoitzak bere ikuspegia zuela gaixotasunarekiko, eta hori islatu nahi izan dut», kontatu du.

Fikzioa ere bai

Bizipen horiek guztiak dira eleberriaren abiapuntua, baina ez osotasuna, fikzioa ere erabili baitu. Minbizia duten emakumeei akonpainamendua eskaintzen dien *Iñurri* elkartearen testigantzak baliatu ditu kontakizunaren ikuspegia zabaltzeko, podcast bidez jasotakoak. Fikzioak, hala, «denetarik kontatzeko aukera» eman dio eta, aldi berean, «biluzteko aukera handia» izan da.

Goierriko albisteak euskaraz, libre eta kalitatez jaso nahi dituzu? Horretarako zure babesa ezinbestekoa zaigu. Egin zaitez harpidedun, izan HITZAkide! Zure ekarpenari esker, euskaratik eginda dagoen tokiko informazio profesionala garatzen eta indartzen lagunduko duzu.

Egin HITZAkide

Azken 3 egunetako irakurrienak

1 GIZARTEA CAFeko komun batean ezkutuko kamera bat aurkitu dute eta langile batek bere burua erruduntzat jo du

2 GIZARTEA Sei pertsona atxilotu eta hamabi pertsona atera dituzte Beasaingo eraikin okupatu batetik

3 GIZARTEA «Herritar asko etorri zaizkit agurtzera eta horrek asko pozten nau»

4 KULTURA 'Titikornio' bularreko minbiziaren inguruko eleberria aurkeztu du Irati Garmendiak

5 EKONOMIA Kontsumo ereduak aldatzeko, Goierriko Hamabostaldi Ekologikoa

HITZAkide

Zozketak GAZTA BAT

Eskaintzak EL POBALEKO BURDINOLA

Gure berri. Erantzun inkesta eta parte hartu Iztuetako produktuen saski baten zozketan

Hemeroteka Papereko zenbakiak PDF formatuan

izan HITZAkide!

GURE BERRI
ZOZKETAK
ESKAINTZAK
HEMEROTEKA
NOR GARA

ELKARRIZKETAK

GIZARTEA «Herritar asko etorri zaizkit agurtzera eta horrek asko pozten nau»

GIZARTEA «Arlo profesionalean eta pertsonalean garatzen lagunduko dit bake epaile izateak»

FUTBOLA «Helburuak hasieratik markatzea beti gaiztoa izaten da»

BERO BOLADA «Ez dago belarrik; garai honetarako oso erreta daude bazter guztiak»

ERREPORTAJEAK

MENDEURRENA Lazkao Txiki, aforismoak ondu zituen bertsolaria

BERTSOLARITZA 35 urte bertsoak paperean idazten

URBIAKO FESTA Urbiako zelaiak erromeria leku

MUSIKA Odik berria ezagutzeko aukera 'KimiK' eta 'Amaaaa!' abestiekin

KIROLA

MENDIA Ordiziako Mendizaleak Tolosaldera joango dira igandean

TRANSPLANTATUEN TXAPELKETA Julen Agirreburualde legazpiarrak, bi domina eskuratu ditu

BOXEOA Euskadiko txapelketa, Ormaiztegiko boxeo jaialdian

EHIZA Partzoneriako ehiza postuen enkante publikoa, larunbatean

Azken bideoak

Unai Lekuona Ordiziako 53. Gazta txapelketako irabazlearen adierazpenak 2026/09/09

Ordiziako Euskal Jaiak 2026. Aparteko feria. Goizeko giroa 2026/09/09

San Juan Txiki eguneko pilota partidak 2026/08/29

Agur esan die beleari Zegaman 2026/08/26

Argitalpen bereziak

Dekorazioa

Zegama-Aizkorri

Gazta

Korrika

Urtekaria

Gipuzkoa

EUSKAL HERRIA, GIPUZKOA Migratzaile bat tirokatu dute Donostian, aire konprimatuko arma batekin

EUSKAL HERRIA, GIPUZKOA EH Bilduk Nerea Kortajarena proposatu du Donostiako alkategai izateko

GIPUZKOA, KULTURA 157 ekintza antolatuko dituzte Gipuzkoan, arriskuan dagoen ondareari begira

Azken berriak

Goierriko azken berriak jakin nahi dituzu? Harpidetu gure buletinera!

Izen-abizenak *

Posta elektronikoa *

Pribatutasun Politika irakurri eta onartzen dut.

Harpidetu